

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗОЛОЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**Організація і планування діяльності
аграрних формувань**

**Методичні рекомендації
для виконання курсових робіт
для студентів спеціальності 201 “Агрономія”**

Виконала

викладач Хом'як Г.М.

2024

Методичні рекомендації містять вимоги до виконання, орієнтовну тематику та зміст курсових робіт з навчальної дисципліни «Організація і планування діяльності аграрних формувань» згідно з освітньо-професійною програмою для студентів спеціальності 201 «Агрономія».

Рекомендовано цикловою комісією економічних дисциплін
Протокол № 2 від 10.09. 2024 р.

Зміст

Вступ	4
I Вимоги, тематика та зміст курсових робіт	
1.1 Вимоги до виконання курсових робіт	5
1.2 Перевірка та оцінювання курсових робіт	6
1.3 Орієнтовна тематика курсових робіт.	6
1.4 Зміст курсових робіт по темах.	8
Висновки і пропозиції	
Список використаних джерел.	27
Додатки	28

Вступ

Курсова робота – це самостійно виконана студентами письмова робота розрахункового характеру за одним із питань програми з використанням матеріалів конкретного господарства. Вона є завершальним етапом вивчення дисципліни «Організація та планування діяльності аграрних формувань» та широкого використання міждисциплінарних зв'язків. Це один з перших кроків виконання студентом конкретного завдання, яке починається із одержання завдання і закінчується оцінкою ефективності та конкретними рекомендаціями до застосування.

Мета курсової роботи з дисципліни:

- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань, практичне застосування умінь і навичок із дисципліни, застосування їх під час вирішення конкретних завдань діяльності;
- оволодіння та розвиток навиків аналізу;
- розвиток й закріплення навиків самостійної роботи ;
- виконання економічних розрахунків;
- оволодіння раціональними методами пошуку й аналізу вітчизняної й зарубіжної науково-технічної інформації;
- визначення економічної ефективності того чи іншого виробничого процесу, використання засобів виробництва, вирішення інших питань розрахунково-практичного характеру;
- обробляти і систематизувати результати досліджень, використовуючи відповідне програмне забезпечення, зокрема до цих методичних рекомендацій запропоновано виконати економічні розрахунки використовуючи табличний процесор Microsoft Excel. Макети електронних таблиць у додатках.

Курсова робота є самостійною роботою студента. За всі проведені в курсовій роботі економічні розрахунки, а також їх правильність і обґрунтованість несе відповідальність студент – автор курсової роботи. Викладач же оцінює виконану роботу.

1.1. Вимоги до виконання курсових робіт

Курсова робота виконується електронному варіанті, обсягом 25-30 сторінок стандартного формату (ф. А 4), включаючи розрахунки, графіки, схеми, діаграми, які треба давати в логічному зв'язку з відповідним текстом. Під час складання плану курсової роботи потрібно дотримуватися такої структури:

- вступ (1-2 сторінки) - обґрунтовується актуальність вибраної теми та мета курсової роботи, об'єкт дослідження та матеріали, що використовуються;
- природні та економічні умови розвитку господарства (6-8 сторінок) - характеристика сучасного стану об'єкта вивчення (дослідження) за останні 2-3 роки, недоліки та невикористані резерви;
- основна пояснювальна і розрахункова частина (12-15 сторінок) – розкривається зміст обраної теми, наводиться методика розрахунку показників та їх економіко-організаційна оцінка;
- шляхи удосконалення організації виробництва та підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу та виробництва сільськогосподарської продукції (1-2 сторінки);
- висновки і пропозиції (1-2 сторінки) – конкретні рекомендації та перспективи розвитку господарства;
- список використаної літератури та матеріалів;
- додатки, передбачені індивідуальним завданням з курсової роботи

Виконання курсової роботи починають з розрахунків, складання таблиць, схем, діаграм. Проведені розрахунки аналізують і пишуть текстову частину курсової роботи. Текст курсової роботи повинен бути стилістично і орфографічно грамотним, викладений зрозуміло і чітко. Писати курсову роботу слід розбірливо, з аналізом і висновками, використовуючи один бік аркуша.

Під час написання тексту число рядків на кожному листі – 28-30, а поля 25мм зліва, 15мм справа, 15 мм зверху, 15 мм знизу. Всі сторінки нумеруються від титульної до останньої, цифри проставляються у правому верхньому куті листа. Цифри не пишуться на завданні, титульному листі та змісті.

Всі розділи та підрозділи нумеруються арабськими цифрами. Не нумеруються вступ, висновки і пропозиції, список літератури, додатки. Кожен розділ роботи починають з нової сторінки, а підрозділи в межах розділу продовжуються на тій же сторінці.

У кінці роботи додається список використаних джерел. Спочатку подаються Закони України, Укази Президента України, рішення уряду, підручники і навчальні посібники, довідково-нормативна література, статті в збірниках, наукових, виробничих і реферативних журналах, рекомендації виробництв, інформаційні листки, планово-звітна документація. Усі джерела розміщуються у алфавітному порядку із зазначенням прізвища та ініціалів

автора, повної назви міста і назви видавництва, року видання. Кожна група відомостей відокремлюється одна від одної знаками – крапка і тире. Бібліографічний опис роблять мовою документа.

Видрукувані сторінки курсової роботи зшиваються у папку. Після титульної сторінки розміщується зміст курсової роботи з вказівкою номера сторінки, на якій починається відповідь на кожне питання. Титульна сторінка оформляється за зразком. Вона є першою сторінкою роботи, але на ній номер не ставиться. У кінці роботи вказується дата виконання і ставиться підпис студента–виконавця.

1.2. Перевірка та оцінювання курсових робіт

У визначений термін курсові роботи здаються на перевірку викладачу. Під час перевірки викладач виправляє помилки, ставить свої помітки на полях, у рецензії вказує позитивні сторони та недоліки в курсовій роботі. За необхідності робота може бути повернута студенту для виправлення помилок та доопрацювання. Прорецензована робота повертається студенту для підготовки до захисту перед комісією. Комісія ознайомлюється з кожною курсовою роботою та заслуховує студента, який протягом 5-8 хвилин доповідає про зміст роботи, виявлені недоліки та шляхи їх усунення і відповідає на запитання членів комісії.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за чотирибальною шкалою. Оцінка «відмінно» виставляється, якщо тема роботи повністю розкрита за даними конкретного сільськогосподарського підприємства і студент відповів комісії на всі поставлені запитання. Оцінка «добре» виставляється, якщо тема роботи повністю розкрита за даними сільськогосподарського підприємства і студент виявив добрі знання з даної теми. Оцінка «задовільно» виставляється, якщо в роботі в основному розкрито тему, вона виконана на прикладі конкретного сільськогосподарського підприємства і студент виявив задовільні знання. Оцінка «незадовільно» виставляється, якщо тема роботи не розкрита, розрахункова частина не відповідає даним конкретного господарства, на прикладі якого була виконана робота. Студенту, який одержав незадовільну оцінку, видається нове завдання ізначається термін виконання та дата наступного захисту.

1.3. Орієнтовна тематика курсових робіт.

Тематика курсових робіт повинна відповідати освітній програмі спеціальності.

Перелік тем курсових робіт розробляється викладачем даної дисципліни, розглядається на засіданні циклової комісії і затверджується її головою. Тематика курсових робіт повинна бути безпосередньо пов'язана з

видами діяльності фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня фаховий молодший бакалавр.

Тематика курсових робіт повинна відповідати наступним вимогам:

- бути актуальною;
- відповідати сучасному стану науки і техніки;
- відображати перспективи розвитку галузей сільського господарства;
- бути спрямованою на вирішення завдань, які стоять перед сільськогосподарськими підприємствами та організаціями, на прикладі яких проводиться курсове проектування;
- стимулювати студентів на творчий пошук нових технологічних та економічних рішень;
- викликати у студентів необхідність опрацювання спеціальної науково-технічної літератури;
- передбачати вибір вирішення поставленого завдання на основі використання ефективних математичних методів та сучасних засобів комп'ютерної техніки.

Студентам пропонуються наступні теми курсових робіт:

1. Організація та економічні засади функціонування фермерського господарства.
2. Організація та економічні засади функціонування господарського товариства з обмеженою відповідальністю.
3. Організація та економічні засади функціонування акціонерного товариства.
4. Організація та економічні засади функціонування сільськогосподарського виробничого кооперативу.
5. Організація та економічні засади функціонування обслуговуючого сільськогосподарського кооперативу.
6. Організація та економічні засади функціонування приватного підприємства з орендними відносинами.
7. Організація персоналу та продуктивності праці аграрного підприємства.
8. Організація оплати праці в галузях рослинництва.
9. Складання технологічної карти вирощування і збирання озимої пшениці (ячменю, озимого ріпаку, кукурудзи, сої, цукрових буряків, соняшнику) в господарстві.
10. Організація та економічна ефективність виробництва озимої пшениці і шляхи її підвищення в сільськогосподарському підприємстві.
11. Організація та економічна ефективність виробництва ярого ячменю і шляхи її підвищення.
12. Організація та економічна ефективність виробництва озимого ріпаку і шляхи її підвищення.
13. Організація та економічна ефективність виробництва кукурудзи на зерно і шляхи її підвищення.

14. Організація та економічна ефективність виробництва цукрових буряків і шляхи її підвищення.

15. Організація та економічна ефективність виробництва сої і шляхи її підвищення.

16. Організація та економічна ефективність виробництва соняшнику і шляхи її підвищення.

17. Організація та економічна ефективність виробництва картоплі і шляхи її підвищення.

18. Організація та економічна ефективність виробництва овочів і шляхи її підвищення.

19. Організація виробництва, переробки та зберігання зерна в сільськогосподарському підприємстві.

20. Організація виробництва та зберігання картоплі в сільськогосподарському підприємстві.

21. Організація виробництва, зберігання і реалізації овочів в сільськогосподарському підприємстві.

22. Складання оперативного (робочого) плану на весняний період в господарстві.

23. Складання оперативного (робочого) плану на період збирання зернових культур в господарстві.

1.4. Зміст курсових робіт по темах

Курсова робота на будь-яку із вказаних тем має з розділи (характеристика господарства, основна частина, шляхи покращення організації та підвищення ефективності), вступ та висновки і пропозиції.

Розглянемо всі розділи роботи на прикладі курсової роботи на тему

«Організація та економічна ефективність виробництва озимої пшениці і шляхи її підвищення в сільськогосподарському підприємстві»:

Вступ

1. Природні та економічні умови розвитку господарства.
  - 1.1 Загальні відомості про господарство.
  - 1.2 Організаційно-виробнича структура та розміри господарства.
  - 1.3 Спеціалізація господарства.
  - 1.4 Матеріально-технічна база господарства.
  - 1.5 Трудові ресурси та продуктивність праці.
  - 1.6 Основні економічні показники діяльності господарства.
2. Організація та економічна ефективність виробництва озимої пшениці.
  - 2.1 Місце і значення галузі в економіці господарства.
  - 2.2 Посівні площі, урожайність та валове виробництво продукції.
  - 2.3 Організація праці та основних робочих процесів.
  - 2.4 Організація оплати праці у галузі.
  - 2.5 Економічна ефективність виробництва озимої пшениці.
3. Шляхи вдосконалення організації та підвищення економічної ефективності виробництва озимої пшениці.

Додатки

Висновки і пропозиції

Список використаної літератури та матеріалів

У вступі, який містить 1-2 сторінки, обґрунтовується актуальність теми, перспективи розвитку конкретної галузі та мета роботи, вказується господарство, яке вибрано для дослідження.

У п.п.1.1. Загальні відомості про господарство слід вказати назву та місцезнаходження господарства, описати історію його створення, природно-кліматичні умови, кількість населених пунктів, відстань до районного та обласного центрів та пунктів реалізації продукції та матеріального забезпечення.

У п.п.1.2 Організаційно-виробнича структура та розміри господарства треба назвати склад і чисельність підрозділів основного виробництва (цехи, відділки, бригади, ферми, ланки) та наявність підсобних виробництв (автопарк, ремонтна майстерня, тік, пилорама і т. д.). Організаційно-виробничу структуру потрібно зобразити графічно.

У цьому розділі треба подати та проаналізувати таблицю 1 такого вигляду.

1. Показники розмірів господарства

Показники	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
1. Загальна земельна площа, га				
в тому числі с.- г. угіддя				
з них рілля				
2. Площа посіву с.-г. культур, га				
тому числі зернові культури				
соняшник				
озимий ріпак				
соя				
і т.д.				
3. Середньорічна чисельність працівників, чол.				
4. Кількість населених пунктів, шт.				
5. Вартість валової (товарної) продукції, тис. грн.				

У п.п.1.3 Спеціалізація господарства вказати суть спеціалізації, її значення та показники, визначити та проаналізувати структуру товарної продукції, що є основним показником спеціалізації, визначити головні та додаткові галузі, рівень спеціалізації. Для цього треба заповнити таблицю 2.

2. Структура товарної продукції

№ п / п	Вид продукції	Грошова виручка, тис. грн.			В середньому за 3 роки	Структура товарної продукції, %	
		2022 р.	2023 р.	2024 р.		По господарству	По галузі
1.	Зерно						
2.	Соняшник						
3.	Озимий ріпак						
4.	Соя						
5.	і т.д.						
6.	Разом по ролинництву						100,00
7.	Молоко						
8.	Худоба						
9.	Мед						
	і т.д.						
11.	Разом по тваринництву						100,00
12.	Всього по господарству					100,00	100,00

Проаналізувати таблицю і визначити головні галузі (займають у структурі 20 і більше відсотків). Рівень спеціалізації господарства визначають діленням товарної продукції головних галузей до всієї товарної продукції і множенням на 100%. Якщо рівень спеціалізації складає 20%, то він низький, якщо 21-40% – середній, 41-60% - високий, більше 60% - поглиблена спеціалізація.

У п.п.1.4 Матеріально-технічна база господарства назвати склад матеріально-технічної бази господарства і розрахувати показники забезпеченості та використання основних виробничих фондів у таблиці 3.

3. Показники забезпеченості та використання основних фондів.

Показники	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
1. Середньорічна вартість ОВФ, тис. грн.				
2. Фондозабезпеченість, тис. грн.				
3. Фондоозброєність, тис. грн.				

4. Фондовіддача, грн.				
5. Фондомісткість, грн.				

Зробити висновки про використання основних виробничих фондів.

У п.п.1.5 Трудові ресурси і продуктивність праці потрібно дати визначення трудових ресурсів, їх склад, проаналізувати кількісний склад трудових ресурсів господарства та рівень оплати праці. На основі даних з річних звітів господарств заповнити таблицю 4.

4. Трудові ресурси господарства

Показники	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
1. Середньорічна чисельність працівників, чол.				
з них керівники				
спеціалісти				
зайняті с.- г. виробництвом				
2. Оплата праці 1 середньорічного працівника, грн.				
з них керівника				
спеціаліста				
зайнятого с.-г. виробництвом				

У цьому ж підпункті треба розповісти про суть і значення підвищення продуктивності праці та основні показники продуктивності праці. Для цього треба заповнити та проаналізувати таблицю 5.

5. Показники продуктивності праці в господарстві

Показники	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
1. Виробництво продукції на 1 середньорічного працівника, тис. грн.				
2. Затрати праці на 1 ц продукції, люд.-год.				
зерна				
соняшнику				
озимого ріпаку				
сої				

3. Виробництво продукції на 1 люд.-год, ц				
зерна				
соняшнику				
озимого ріпаку				
сої				

З показників продуктивності праці слід зробити висновок про підвищення чи зниження продуктивності праці. При цьому треба пам'ятати про те, що підвищення продуктивності праці спостерігається тоді, коли затрати праці на одиницю продукції зменшуються, виробництво продукції на 1 люд.-годину збільшується.

У п.п.1.6 Основні економічні показники діяльності господарства дати визначення виробничих та економічних показників діяльності господарства. До виробничих показників відносять урожайність сільськогосподарських культур, посівні площі культур, продуктивність тварин, площі посіву культур, валове виробництво продукції. Значна частина цих показників вже була розглянута в попередніх підпунктах, тому у п.п.1.6 розглянемо показники урожайності сільськогосподарських культур та їх собівартість у таблиці 6.

6. Показники урожайності та собівартості сільськогосподарських культур

Економічні показники діяльності господарства дають оцінку його діяльності в цілому, тобто всіх його галузей. До економічних показників відносимо дохід від реалізації продукції, чистий прибуток (збиток) та рівень рентабельності.

Визначення економічних показників проведемо в таблиці 7.

7. Основні економічні показники діяльності господарства.

Показники	2022р.	2023р.	2024р.	2024р.у % до 2022р.
Дохід від реалізації продукції , тис. грн.				
в т.ч. рослинництва				
тваринництва				
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.				
в т. ч. рослинництва				

тваринництва				
Чистий прибуток(збиток -), тис. грн.				
в т. ч . рослинництва				
тваринництва				
Рівень рентабельності, %				
в т.ч. рослинництва				
тваринництва				

Провести аналіз економічних показників, виявити тенденцію їх зміни, виявити фактори впливу на собівартість, прибуток та рівень рентабельності.

У п.п.2.1 Місце і значення галузі в економіці господарства потрібно визначити , яке значення має зерновиробництво для господарства, чи вигідно вирощувати зернові культури в господарстві. Для цього обчислимо показники в таблиці 8.

8. Питома вага озимої пшениці в економіці господарства

Показники	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
1. Товарна продукція господарства, тис. грн.				
2. Товарна продукція озимої пшениці, тис. грн.				
3. Питома вага озимої пшениці, %				
4. Прибуток по господарству, тис. грн.				
5. Прибуток від реалізації озимої пшениці, тис. грн.				
6. Питома вага прибутку від озимої пшениці,%				

З даних таблиці треба визначити питому вагу товарної продукції зерна з питомою вагою прибутків від зерна.

У п.п.2.2 Посівні площі, урожайність та валове виробництво продукції потрібно проаналізувати посівні площі, урожайність та валові збори зернових культур. У цьому підпункті треба зробити 3 таблиці (9, 10, 11).

10. Посівні площі озимої пшениці у господарстві

Культури показники	Роки			2024р. у % до 2019 р.
	2022	2023	2024	
1. Озима пшениця, га				
2. Питома вага посівів озимої пшениці у структурі посівних площ, %.				

10. Урожайність озимої пшениці у господарстві, ц/га

Культури	Роки			2024р. у % до 2019 р.
	2022	2023	2024	
1. Озима пшениця				
2. Зернові в середньому				

11. Вплив урожайності та посівної площі на валовий збір зернових культур

Види культур	Площа, га		Урожайність, ц/га		Валовий збір, ц		Відхилення, + -		
	2022	2024	2022	2024	2022	2024	загальне	За рахунок площі	За рахунок урожайності
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Озима пшениця	10	15	12	13	1х3	2х4	6-5	(2-1)х4	(4-3)х1

У пп.2.3 Організація праці та основних робочих процесів у галузі потрібно дати поняття організації праці, вказати основні форми організації праці в господарстві. Особливу увагу треба звернути на організацію робочих процесів при вирощуванні зернових культур.

У п.п.2.4 Організація оплати праці потрібно розповісти про принципи, види та форми оплати праці у рослинництві, визначити акордну розцінку за 1 ц озимої пшениці. Для цього треба зробити таблицю 12.

11. Акордні розцінки оплати праці за 1ц озимої пшениці

Культури	Валовий	Тарифний	Доплата за	Акордний	Акордна
----------	---------	----------	------------	----------	---------

	збір, ц	фонд оплати праці, грн.	продукцію		фонд оплати праці, грн.	розцінка за 1 ц, грн.
			%	грн.		
Озима пшениця						
Зернові в середньому						

У п.п.2.5 Економічна ефективність виробництва озимої пшениці дати поняття економічної ефективності, вказати показники, що її характеризують та подати показники ефективності в таблиці 13.

13. Показники економічної ефективності виробництва озимої пшениці

Показники	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
1. Собівартість 1 ц озимої пшениці, грн.				
2. Затрати праці на 1ц , люд.-год.				
3. Прибуток на 1 га, грн.				
4. Рівень рентабельності, %				

У розділі 3 Шляхи вдосконалення організації та підвищення економічної ефективності виробництва озимої пшениці.

У розділі Висновки і пропозиції студент повинен зробити висновки по досліджуваній темі, виявити недоліки та розробити шляхи їх усунення.

Курсова робота на тему «Організація та економічні засади функціонування фермерського господарства»

Вступ

1. Правові основи організації фермерського господарства
  - 1.1. Порядок створення та реєстрації фермерського господарства
  - 1.2. Порядок надання земель для ведення фермерського господарства
  - 1.3. Господарська діяльність фермерського господарства.
  - 1.4. Трудові відносини та оплата праці у господарстві.
  - 1.5. Організація управління фермерським господарством.
2. Природні та економічні умови розвитку фермерського господарства.
  - 2.1. Організаційно-виробнича структура та розміри господарства.
  - 2.2. Спеціалізація господарства.
  - 2.3. Матеріально-технічна база фермерського господарства.
  - 2.4. Трудові ресурси та продуктивність праці.
  - 2.5. Основні економічні показники діяльності господарства.

3. Проблеми становлення та ефективного розвитку фермерського господарства.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури і матеріалів.

Курсова робота на тему «Організація та економічні засади функціонування господарського товариства з обмеженою відповідальністю».

Вступ

1. Організаційні основи створення товариства з обмеженою відповідальністю.

1.1. Створення товариства з обмеженою відповідальністю. Установчі документи.

1.2. Форми майнових відносин. Статутний фонд товариства

1.3. Організація управління в товаристві з обмеженою відповідальністю.

2. Економічні основи діяльності товариства.

2.1. Організаційно-виробнича структура та розміри товариства.

2.2. Спеціалізація товариства.

2.3. Матеріально-технічна база товариства.

2.4. Трудові ресурси і продуктивність праці.

2.5. Основні економічні показники діяльності товариства.

3. Проблеми становлення та ефективного розвитку товариства з обмеженою відповідальністю.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури та матеріалів.

Курсова робота на тему «Організація та економічні засади функціонування акціонерного товариства».

Вступ

1. Організаційні основи створення акціонерного товариства.

1.1. Створення акціонерного товариства. Установчі документи.

1.2. Статутний фонд товариства

1.3. Особливості відносин у акціонерному товаристві через використання акцій.

2. Економічні основи діяльності акціонерного товариства.

2.1. Організаційно-виробнича структура та розміри товариства

2.2. Спеціалізація акціонерного товариства.

2.3. Матеріально-технічна база товариства.

2.4. Трудові ресурси і продуктивність праці.

2.5. Основні економічні показники діяльності товариства.

3. Проблеми становлення та ефективного розвитку акціонерного товариства.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури та матеріалів.

Курсова робота на тему: «Організація та економічні засади функціонування сільськогосподарського виробничого кооперативу».

Вступ

1. Організаційні основи створення сільськогосподарського виробничого кооперативу.

1.1. Створення сільськогосподарського виробничого кооперативу.

1.2. Неподільний і пайовий фонд кооперативу

1.3. Організація управління кооперативом.

2. Економічні основи діяльності сільськогосподарського виробничого кооперативу.

2.1. Організаційно-виробнича структура та розміри кооперативу.

2.2. Спеціалізація кооперативу.

2.3. Матеріально-технічна база кооперативу.

2.4. Трудові ресурси та продуктивність праці.

2.5. Основні економічні показники діяльності кооперативу

3. Проблеми становлення та ефективного розвитку сільськогосподарського виробничого кооперативу.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури та матеріалів.

Курсова робота на тему «Організація та економічні засади функціонування обслуговуючого сільськогосподарського кооперативу»

Вступ

1. Організаційні основи формування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

1.1. Створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

1.2. Джерела фінансування кооперативу.

1.3. Особливості управління в сільськогосподарському обслуговуючому кооперативі

2. Економічні основи діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

2.1. Спеціалізація кооперативу.

2.2. Матеріально-технічна база кооперативу

2.3. Ціноутворення в кооперативі.

2.4. Економічні показники діяльності кооперативу та розподіл доходів.

3. Проблеми становлення та ефективного розвитку сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури і матеріалів.

Курсова робота на тему «Організація та економічні засади функціонування приватного підприємства з орендними відносинами»

Вступ

1. Правові основи організації приватного підприємства.
    - 1.1. Порядок створення та реєстрації приватного підприємства. Установчі документи.
    - 1.2. Власне і орендоване майно та земля.
    - 1.3. Трудові відносини у приватному підприємстві.
  2. Природні та економічні умови розвитку приватного підприємства.
    - 2.1. Організаційно-виробнича структура та розміри підприємства.
    - 2.2. Спеціалізація підприємства.
    - 2.3. Матеріально-технічна база.
    - 2.4. Трудові ресурси та продуктивність праці.
    - 2.5. Основні економічні показники діяльності підприємства.
  3. Проблеми становлення та ефективного розвитку приватного підприємства з орендними відносинами.
- Висновки і пропозиції.
Список використаної літератури і матеріалів.

Курсова робота на тему «Організація оплати праці у галузях рослинництва»

Вступ

1. Природні та економічні умови розвитку господарства.
    - 1.1. Загальні відомості про господарство.
    - 1.2. Організаційно-виробнича структура та розміри господарства.
    - 1.3. Спеціалізація господарства.
    - 1.4. Матеріально-технічна база господарства.
    - 1.5. Трудові ресурси та продуктивність праці.
    - 1.6. Основні економічні показники діяльності господарства
  2. Організація оплати праці в рослинництві
    - 2.1. Суть, принципи, форми і системи оплати праці.
    - 2.2. Тарифна система та її складові частини.
    - 2.3. Оплата праці в рослинництві.
    - 2.4. Визначення акордних розцінок оплати праці та розрахунки за фактично вироблену продукцію.
  3. Шляхи удосконалення оплати праці у сільському господарстві
- Висновки і пропозиції.
Список використаної літератури та матеріалів.

У п.п2.1 Суть, принципи, форми і системи оплати праці студенту потрібно дати поняття оплати праці, принципи оплати праці. Слід зробити характеристику систем оплати праці. Основним документом, який регулює оплату праці у підприємстві є Положення про оплату праці. У курсовій роботі дати його характеристику та ксерокопію.

Ц п.п2.2 Тарифна система та її складові елементи потрібно вказати суть тарифної системи та назвати її складові елементи, зокрема тарифні сітки, тарифні ставки, та тарифно-кваліфікаційні довідники. Подати тарифні ставки на різні види робіт у рослинництві.

У п.п2.3 Оплата праці у рослинництві розповісти про системи оплати праці, які застосовуються у господарстві, дати їх характеристику, назвати показники, за які проводиться преміювання працівників.

У п.п2.4 Визначення акордних розцінок оплати праці та розрахунки за фактично вироблену продукцію розповісти про порядок застосування акордно-преміальної системи оплати, починаючи від визначення акордних розцінок та закінчуючи визначення доплати в кінці року. Тут же треба зробити дві таблиці. Для обчислення показників першої таблиці треба скористатися технологічними картами, де міститься тарифний фонд оплати та план виробництва продукції і Положенням про оплату праці, де міститься доплата за продукцію у відсотках, як правило вона складає 25-30 % від тарифного фонду оплати праці. Для визначення акордної розцінки треба акордний фонд оплати праці поділити на план виробництва .

8. Визначення акордних розцінок оплати праці за 1 ц продукції

Види продукції	План виробництва, ц	Тарифний фонд оплати праці, грн.	Доплата		Акордний фонд оплати праці, грн.	Акордна розцінка за 1 ц, грн.
			%	грн.		
А	1	2	3	$4=(2*3)/100$	$5=2+4$	$6=5/1$
Озима пшениця						
Ярий ячмінь						
І т.д.						

Для формування другої таблиці треба мати фактично зібраний урожай та одержаний аванс .

9. Визначення доплати за продукцію в кінці року

Види продукції	Акордна розцінка за 1ц, грн.	Фактично вироблена продукція, ц	Оплата за вироблену продукцію, грн.	Одержаний аванс, грн.	Доплата в кінці року, грн.
А	1	2	$3=1*2$	4	$5=3-4$
Озима пшениця					

Ярий ячмінь					
і т.д.					

У розділі 3 Шляхи удосконалення оплати праці у сільському господарстві розповісти як можна удосконалити оплату праці, зокрема її підвищити. При цьому слід пам'ятати, що основне джерело підвищення оплати праці – це підвищення продуктивності праці.

У розділі висновки і пропозиції зробити висновки по досліджуваній темі, а саме виявити недоліки та розробити шляхи їх усунення.

Курсова робота на тему «Складання робочого (оперативного) плану на весняний період в господарстві».

Вступ

1. Природні та економічні умови розвитку господарства.
  - 1.1. Загальні відомості про господарство.
  - 1.5 . Організаційно-виробнича структура та розміри господарства.
  - 1.6 . Спеціалізація господарства.
  - 1.7 . Матеріально-технічна база господарства.
  - 1.5. Трудові ресурси та продуктивність праці.
  - 1.6. Основні економічні показники діяльності господарства.
2. Складання робочого (оперативного) плану на весняний період.
  - 2.1. Поняття та значення оперативних планів.
  - 2.2. Календарні строки виконання робіт.
  - 2.3. Визначення обсягів робіт у робочому плані.
  - 2.4. Визначення щоденної потреби техніки і робочої сили.
3. Шляхи вдосконалення організації виконання робочих процесів

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури та матеріалів.

У п.п.2.1 Поняття та значення оперативних планів розкрити суть оперативного планування його значення в діяльності сільськогосподарських підприємств, вказати, що через сезонність виробництва оперативні плани розробляють на 5 основних періодів. Охарактеризувати період, на який розробляється робочий (оперативний) план.

У п.п.2.2 Календарні строки виконання робіт треба з технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур вибрати роботи, що виконуються у весняний період. Встановлення оптимальних агротехнічних строків, під час яких проводяться механізовані роботи має значний вплив на урожайність культур. Всі вибрані роботи (технологічні операції по вирощуванню) оформляємо в таблицю 8.

8. Календарні строки виконання сільськогосподарських робіт

Сільськогосподарські культури і роботи	Оптимальні строки виконання робіт	Кількість робочих днів
Ячмінь		
Боронування зябу		

і т.д.		
--------	--	--

У п.п.2.3 Визначення обсягів робіт у робочому плані визначаємо обсяги робіт на основі планових посівних площ та урожайності сільськогосподарських культур. Дані розрахунків записуємо в таблицю 9.

9. Визначення обсягів робіт для розробки робочого (оперативного) плану на весняний період

Сільськогосподарські роботи	Склад агрегату		Обслуговуючий персонал		Обсяг роботи, га, ткм	Змінна норма виробітку	Коефіцієнт змінності	Ви-робі-ток за 1 день
	трактори	с.г. машини	трактористи	інші працівники				
Ячмінь								
Боронування зябу								
і т.д.								

У п.п.2.4. Визначення щоденної потреби техніки та робочої сили потрібно визначити щоденну потребу тракторних агрегатів за формулою:

$$П = \frac{O}{n_{зм} \cdot K_{зм} \cdot D}$$

де O – обсяг роботи в га, ткм, т

n_{зм} – змінна норма виробітку, га, ткм, т

K_{зм} - коефіцієнт змінності

D - кількість робочих днів у періоді в оптимальні агротехнічні строки

Потребу сільськогосподарських машин визначають множенням кількості тракторів на число машин у одному агрегаті. Кількість працівників визначають, виходячи із кількості та видів тракторних агрегатів. Наприклад, посівний агрегат обслуговує один тракторист та один обслуговуючий працівник.

Робочий план представляємо у таблиці 10.

10. Оперативний (робочий) план на весняний період

Сільськогосподарські роботи	Склад агрегату	Обсяг роботи	Змінна норма	Календарні строки	Коефіцієнт змінності	Щоденна потреба, шт.	Кількість робочих днів	Потреба працівників, чол.

	трактори	с.г.машини					тракторів	с.г.машин	автомобілів		всього	тракторів	Інших працівників
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

У розділі 3 Шляхи вдосконалення організації виконання робочих процесів потрібно описати, як можна краще виконувати сільськогосподарські роботи, які нові технологічні операції зараз застосовують при виробництві продукції рослинництва.

У розділі Висновки і пропозиції треба зробити аналіз розробки робочих планів у досліджуваному господарстві та представити свої пропозиції.

Курсова робота на тему «Організація зберігання та переробки зерна у сільськогосподарському підприємстві»

Вступ

1. Природні та економічні умови розвитку господарства.
  - 1.1. Загальні відомості про господарство.
  - 1.2. Організаційно-виробнича структура та розміри господарства.
  - 1.3. Спеціалізація господарства.
  - 1.4. Матеріально-технічна база господарства.
  - 1.5. Трудові ресурси та продуктивність праці.
  - 1.6. Основні економічні показники діяльності господарства.
2. Організація і сучасний стан зберігання та переробки зерна.
  - 2.1. Матеріально-технічна база та технологія зберігання сільськогосподарської продукції.
  - 2.2. Організація зберігання зерна.
  - 2.3. Організація переробки зерна, розрахунок показників його переробки.
3. Шляхи вдосконалення зберігання та переробки зерна.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури і матеріалів.

Курсова робота на тему «Складання технологічної карти вирощування і збирання озимої пшениці»

Вступ

1. Природні та економічні умови розвитку господарства.
  - 1.1. Загальні відомості про господарство.
  - 1.2. Організаційно-виробнича структура та розміри господарства.

- 1.3. Спеціалізація господарства.
  - 1.4. Матеріально-технічна база господарства.
  - 1.5. Трудові ресурси та продуктивність праці.
  - 1.6. Основні економічні показники діяльності господарства.
  2. Складання розрахунково-економічної частини технологічної карти вирощування озимої пшениці.
    - 2.1. Поняття та завдання технологічних карт у рослинництві.
    - 2.2. Встановлення технології вирощування озимої пшениці.
    - 2.3. Розрахунок затрат на вирощування культури.
    - 2.4. Розрахунок планових прямих затрат на виробництво 1 ц продукції.
  3. Шляхи вдосконалення планування в сільськогосподарських підприємств.
- Висновки і пропозиції.
Список використаної літератури і матеріалів.

У п.п.2.1 Поняття і завдання технологічних карт у рослинництві студент повинен розкрити поняття технологічної карти вирощування культур, її значення. Розповісти про агротехнічну та розрахунково-економічну частину технологічної карти.

У п.п.2.2 Встановлення технології вирощування озимої пшениці представити всі операції по вирощуванню культури в таблиці 8.

8. Технологія вирощування озимої пшениці

Технологічні операції	Одиниця виміру	Обсяг роботи	Склад агрегату		Обслуговуючий персонал	
			трактор	с.-г. машини	трактористи	Інші працівники

У п.п.2.3 Розрахунок затрат на вирощування озимої пшениці треба провести розрахунок затрат праці, затрат на оплату праці, вартості палива, насіння і добрив, амортизаційних відрахувань та затрат на ТО і ремонти. Розрахунки провести в таблицях 9,10,11,12,13.

9. Розрахунок затрат праці на вирощування озимої пшениці

Технологічні операції	Одиниця виміру	Обсяг робіт	Змінна норма виробітку	Кількість нормо-змін	Затрати праці, люд-год.

		фізичних	умовних			Т ра кт ор ис ти	Інш і пра ців ник и

10. Розрахунок оплати праці

Техн о - логіч ні опера ції	Кількі сть нормо - змін	Обслуговую чий персонал		Тарифна ставка, грн.		Оплата по тарифу, грн.		Допл ата тракт о- риста м	Всього оплати праці, грн.	
		Трак то-ри сти	Інші прац ів- ники	Трак то- рист и	Інші прац ів- ники	Трак то- рист и	Інші прац ів- ники		Трак то- рист и	Інші прац ів- ники

11. Розрахунок витрат та вартості палива

Технологічні операції	Обсяг робіт	Витрата палива на одиницю, кг	Витрата палива на весь обсяг, кг	Ціна одиниці палива, грн.	Загальна Вартість Палива, грн.

12. Розрахунок потреби та вартості насіння і добрив

Назва	Площа, га	Норма на 1га, ц	Потреба, ц	Ціна одиниці, грн.	Загальна вартість, грн.
Насіння					
Добрива					

13. Амортизаційні відрахування і затрати на ТО і ремонт

Показники	Обсяг робіт в ум. га	Норматив на 1 ум. га, грн.	Затрати на всю площу, грн.
1. Амортизаційні			

відрахування			
2. ТО і ремонт			

До п.п.2.4. Розрахунок планових прямих затрат на виробництво 1 ц продукції слід додати бланк технологічної карти та зробити таблицю 14.

14. Прямі затрати на виробництво озимої пшениці

Статті затрат	Сума затрат, грн.	В розрахунку на	
		1 га	1 ц
1. Затрати праці, люд.-год.			
2. Оплата праці			
3. Нарахування			
4. Насіння			
5. Добрива			
6. Отрутохімікати			
7. Амортизація			
8. ТО і ремонт			
9. Інші затрати			
10. Всього затрат			

У розділі 3 Шляхи вдосконалення планування в сільськогосподарських підприємствах описати як можна покращити розробку технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур.

У розділі Висновки і пропозиції зробити висновки по досліджуваній темі, виявити недоліки і розробити конкретні пропозиції.

Курсова робота на тему «Організація персоналу та продуктивності праці аграрного підприємства».

Вступ

1. Природні та економічні умови розвитку господарства.
  - 1.1. Загальні відомості про господарство.
  - 1.2. Організаційно-виробнича структура та розміри господарства.
  - 1.3. Спеціалізація господарства.
  - 1.4. Матеріально-технічна база господарства.
  - 1.5. Трудові ресурси та продуктивність праці.
  - 1.6. Основні економічні показники діяльності господарства.
2. Організація персоналу та продуктивності праці в господарстві.
  - 2.1. Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства.
  - 2.2. Поняття і види продуктивності праці.
  - 2.3. Показники вимірювання продуктивності праці.
3. Шляхи покращення використання персоналу та резерви підвищення продуктивності праці.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури та матеріалів.

У п.п.2.1.Поняття, класифікація і структура персоналу дати визначення персоналу, його значення в діяльності підприємства. Додати ксерокопію штатного розпису підприємства. Зробити таблицю про поділ персоналу за характером функцій на 4 категорії.

8. Поділ персоналу підприємства на категорії

Категорії	2022р.		2023р.		2024р.		2024 у % до 2022	
	чол.	%	чол.	%	чол.	%	чол.	%
Керівники								
Спеціалісти								
Службовці								
Робітники								
Загальна чисельність		100		100		100		

Зробити висновки до таблиці про зміну чисельності персоналу та поділу їх на категорії.

Важливе значення в діяльності персоналу має кваліфікація, тому зробимо таблицю про рівень кваліфікації

9. Поділ персоналу за рівнем кваліфікації

Категорії	2022р.		2023р.		2024р.		2024 у % до 2022	
	чол.	%	чол.	%	чол.	%	чол.	%
Висококваліфіковані								
Кваліфіковані								
Малокваліфіковані								
Некваліфіковані								
Загальна чисельність		100		100		100		

Персонал ще поділяють за відношенням до власності підприємства, проаналізуємо і його .

10. Поділ персоналу за відношенням до власності підприємства

Категорії	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
Власник				
Найманий працівник				
Сумісник				
Загальна чисельність				

У п.п.2.2. Поняття і види продуктивності праці дати визначення продуктивності праці та її види, вказати суть і значення підвищення продуктивності праці. У п.п.2.3. Показники вимірювання продуктивності праці вказати, які показники характеризують рівень продуктивності праці, як вони поділяються, назвати прямі і непрямі показники продуктивності праці, вартісні і натуральні. Зробити таблицю 11.

11. Показники продуктивності праці в господарстві

Показники	Роки			2024р. у % до 2022 р.
	2022	2023	2024	
1. Виробництво валової продукції на 1 середньорічного працівника, тис. грн.				
2. Виробництво валової продукції на 1 люд.-год., тис. грн.				
3. Затрати праці в люд. – год. на				
1 ц зерна				
1 ц сої				
1 ц озимого ріпаку				
<i>Вказати інші культури</i>				
4. Виробництво продукції на 1 люд.- год в ц				
зерна				
сої				
озимого ріпаку				
<i>Вказати інші культури</i>				

Проаналізувати показники продуктивності праці, виявити коли спостерігається зростання продуктивності праці.

У розділі 3 Шляхи покращення використання персоналу та резерви підвищення продуктивності праці розробити шляхи покращення використання персоналу та підвищення продуктивності праці.

У висновках і пропозиціях описати виявлені недоліки в господарстві і шляхи їх ліквідації.

Висновки

Орієнтовна тематика курсових робіт охоплює значний перелік тем, які умовно можна поділити на три групи. Перша група – це теми, що стосуються організаційно-економічних основ створення та функціонування різних видів аграрних підприємств. У цих роботах основна увага приділяється питанням створення підприємств (формування статутного капіталу та розробка установчих документів), а вже після цього розглядаються природні та економічні умови діяльності підприємств. Друга група робіт – це роботи, в яких розробляються планові документи. В цих роботах спочатку аналізуються природні та економічні умови розвитку господарства, а потім розробляється один плановий документ. Третя група робіт – це роботи, що висвітлюють питання організації та економічної ефективності виробництва окремих сільськогосподарських культур або процесів. Такі курсові роботи містять характеристику господарства та аналізують організацію і економічну ефективність виробництва окремих культур чи процесів.

Усі роботи виконуються на прикладі конкретних аграрних підприємств, де студенти проходять технологічну та виробничо-переддипломну практику.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991р. за № 1576-ХІІ
2. Закон України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю» від 16.04.2018р. за № 2275-УІІ
3. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 21.07.2020р. за №0856
4. Батіг А.І. та ін. Планування та організація діяльності підприємств: посібник/за ред. А. І. Батіг.-Київ: Аграрна освіта, 2003.- 399с.
5. Економіка аграрного підприємства/ За ред. С.І. Михайлова. – Київ: Український Центр духовної культури,2004.
6. Організація і планування діяльності аграрних формувань: програма (орієнтовна) навчальної дисципліни підготовки фахівців ОКР « молодший спеціаліст» спеціальності 201 «Агрономія» (за ОПІ «Виробництво і переробка продукції рослинництва») в аграрних вищих навчальних закладах. - Київ: Агроосвіта, 2017.
7. Шелюк Л.І. Організація і планування діяльності аграрних формувань: навчально-методичний посібник з контрольними завданнями. - Київ: Аграрна освіта, 2011.-323с.

8. Додаток 1 Електронні таблиці Microsoft Excel

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1oN7EKlzytlvoUDErcx0mmxel9KV3WHg3Q3wXWEJ6Q7k/edit?usp=sharing>

9. Додаток 2 Електронні таблиці Microsoft Excel

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Ou2-p59onhBou2pVvh1jAHdIf6jW2S34yTfPkLc3np8/edit?usp=sharing>

10. Додаток 3 Електронні таблиці Microsoft Excel

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1eBVFdUZRRkEMbmLNZP8DIWd1VUV5Vv6yhFB1SvIVTYI/edit?usp=sharing>

11. Додаток 4 Електронні таблиці Microsoft Excel

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1GPZWbQ-f7VsC9G7Ilh9-M6Ebeb6TR1L2XGdxlEpwleM/edit?usp=sharing>

12. Додаток 5 Електронні таблиці Microsoft Excel

https://docs.google.com/spreadsheets/d/15wUBYomkTTcum2q63WZR8OSe9rhdHN2cCif_erz7B7s/edit?usp=sharing

